

ПСИХОЛОГІЧНА ГОТОВНІСТЬ ДО МАТЕРИНСТВА СЕРЕД СУЧАСНИХ ЖІНОК

Новікова К. С.

Херсонський державний університет, katya.kate07@gmail.com

Науковий керівник: кандидатка психологічних наук, доцентка

О. М. Танасійчук

Постановка проблеми. Вивчення психологічної готовності до материнства є актуальним і важливим питанням, оскільки материнство вважається однією з найважливіших і найскладніших ролей в житті жінки. Це період, коли жінка знаходиться в новому соціальному та психологічному середовищі, має вирішувати складні завдання та стикатися зі змінами у своєму тілі, у стосунках з близькими та оточенням, формуванням навичок виховання дитину тощо.

Дослідження психологічної готовності до материнства можуть допомогти виявити фактори, які впливають на психічний стан жінки у період вагітності та після пологів, встановити залежності між психологічними характеристиками матері та здоров'ям дитини, визначити найефективніші методи психологічної підготовки жінок до материнства.

У своєму дослідженні ми мали на меті теоретично визначити різноманітність підходів до розуміння поняття «материнство» і зазначити основні характеристики готовності до материнства, а також емпірично дослідити особливості психологічної готовності до материнства.

Виклад основного матеріалу. Дослідження материнства дають змогу зрозуміти фізичні, психологічні та соціальні аспекти материнства. Це дозволяє розробити підходи щодо підтримки здоров'я жінок та дитини, а також забезпечення їх благополуччя в цей важливий період життя.

А. В. Кулик визначає: «Материнство – це складне явище, що є результатом взаємодії багатьох факторів: генетичних, біологічних, впливу родинного та соціального середовищ. Материнство є унікальним

психологічним феноменом, що має фізіологічні механізми, еволюційну історію, культурні та індивідуальні особливості» (Кулик А. В., 2020).

За визначенням С. В. Куца, материнство являє собою ключову соціальну роль жінки, що закладено історичним розвитком жіночої природи, інстинктами, цінностями, що диктуються суспільством (Куц С. В., 2017).

На думку М. О. Гомонюк, при вивченні материнства, важливим фактором є вивчення фізіологічної готовності до материнства, що визначається як стан організму жінки, який передбачає готовність до вагітності та народження дитини. Цей стан охоплює різні аспекти фізіології, такі як стан репродуктивної системи, здоров'я та функціонування інших органів та систем (Гомонюк О. М., 2017).

Психологічна готовність до материнства – це стан психіки жінки, який передбачає готовність до вагітності, народження дитини та материнства в цілому. Цей стан охоплює різні аспекти психології, такі як емоційний стан, наявність знань та навичок, готовність до змін у житті та ставлення до материнства (Мещерякова С. Ю., 2002).

Психологічна готовність до материнства може включати емоційний стан жінки, який може бути пов'язаний зі страхами, тривогою та невпевненістю щодо вагітності та народження дитини. Також до цього стану можуть відноситися наявність знань про вагітність та народження, уміння доглядати за новонародженою дитиною, здатність до прийняття рішень та відповідальне ставлення до материнства. Психологічна готовність визначається різними факторами, такими як соціальне середовище, підтримка від близьких людей та наявність ресурсів для виховання дитини, ставлення жінки до материнства, її готовність до змін у житті та здатність до адаптації до нового життєвого етапу (Туриніна О. Л., Круз Б. М., 2021).

Для проведення емпіричного дослідження нами було використано: методику «Тест відносин вагітної» (Е. Г. Ейдемільер, І. В. Добряков, І. М. Микільська), опитувальник «Особистісна зрілість» О. С. Штепи, методику «Вимірювання батьківських установок і реакцій» (PARI).

Аналізуючи отримані показники, ми спостерігаємо взаємозв'язок між оптимальним типом психологічного компоненту гестаційної домінанти і середніми показниками особистісної зрілості і оптимальним відношенням матері до дитини. Такі дані засвідчують наявність всіх факторів психологічної готовності жінки до материнства.

Жінки, що мають гіпонозогнозичний тип ПКГД, характеризуються високими показниками особистісної зрілості і створенням надмірної дистанції з дитиною. У більшості випадків можна діагностувати низький рівень психологічної готовності до материнства, адже на перший план потрапляють інші сфери діяльності (кар'єра, саморозвиток).

Для тривожного типу ПКГД є характерним оптимальний рівень особистісної зрілості і надмірна концентрація на дитині. Такі показники свідчать про наявність перебільшення наявних проблем і надмірні переживання стосовно дитини.

Встановлено позитивний кореляційний зв'язок між депресивним типом ПКГД і критичним рівнем особистісної зрілості, і надмірною дистанцією з дитиною. Отримані дані засвідчують, що депресивні стани жінки визначає відсутність психологічної готовності до материнства.

Для ейфоричного типу ПКГД корелює з критичним рівнем особистісної зрілості і надмірною дистанцією з дитиною. Такий тип жінок визначається низьким рівнем психологічної готовності до материнства.

Висновки. Стан психіки жінки має великий вплив на її здоров'я і дитини, а також на її здатність до адаптації до нового життєвого етапу. Недостатня психологічна готовність до материнства може викликати стан тривоги, депресії та інших психічних проблем у жінки, що може негативно вплинути на процес протікання вагітності.

Дослідження в галузі психологічної готовності до материнства можуть допомогти визначити фактори, які впливають на цей стан та розробити ефективні методи допомоги жінкам забезпечити психологічну готовність до материнства. Також вивчення цієї теми може сприяти розробці програм

підготовки до вагітності та народження, які будуть враховувати психологічний аспект.

У ході дослідження встановлено, що для сучасних молодих жінок є характерними прояви оптимального типу ставлення до вагітності, у відповідності до якого такі особи є досить відповідальними і старанно виконують всі рекомендації, намагаються вести активний спосіб життя.

Література:

1. Гомонюк О. М. Особливості психологічної готовності до материнства. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: Психологія :електрон. наук. фахове вид. №4.* Хмельницький, 2017. С. 8.
2. Кулик А. В. Вивчення материнства в історичному аспекті. *Філософія в сучасному світі : Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції, 20–21 листопада 2020 р.* Харків. 2020. 282 с.
3. Куц С. В. Формування особистісної готовності жінки до материнства. Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, 2017. 114 с.
4. Мещерякова С. Ю. Психологічна готовність до материнства. *Питання України. № 5.* 2002. С. 18–27.
5. Туриніна О. Л., Круз Б. М. Особливості формування психологічної готовності жінок до материнства. *The 1st International scientific and practical conference «Modern science: innovations and prospects».* Stockholm, Sweden. 2021. С. 330-336.